

Warszawa, 9 maja 2017 r.

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

BKA-I-0912-11/16
BKA-I-0912-12/16
UNP: 17-0505-00225

Pan
Wojciech Juszkiewicz
Prezes Sądu Rejonowego
w Bytowie
Pani
Danuta Myszk
wyznaczona, jako osoba
upoważniona do wykonywania
zadań dyrektora Sądu
Okręgowego
w Słupsku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana: Sąd Rejonowy w Bytowie, ul. Zamkowa 1, 77-100 Bytów
(dalej: SR)

Kontrolerzy Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego: Anna Szymańska, Edyta Waszkiewicz i Waldemar Żuchowski, starsi specjaliści, działający na podstawie upoważnień nr 37/2016, 38/2016, 39/2016, 40/2016 i 41/2016 z dnia 26 sierpnia 2016 r. wydanych przez Patryka Jakiego, Sekretarza Stanu Ministerstwa Sprawiedliwości

Zakres kontroli: sposób rozdysponowania środków przeznaczonych w ustawie budżetowej na 2016 r. na podwyższenie wynagrodzeń asystentów sędziów, urzędników i innych pracowników w Sądzie Rejonowym w Bytowie

Termin kontroli: 29.08.2016 r. – 09.09.2016 r. (w jednostce kontrolowanej w dniach 29.08.2016 r. - 2.09.2016 r.)

Okres objęty kontrolą: 2016 r. oraz 2015 r. w zakresie wniosków Dyrektora Sądu Okręgowego w Słupsku w sprawie zwiększenia planu na wynagrodzenia na 2016 r.

Tryb przeprowadzania kontroli: zwykły

[akta kontroli str. 1-26]

II. USTALENIA WSTĘPNE

W okresie objętym kontrolą Prezesem SR był i jest obecnie sędzia sądu rejonowego, Wojciech Juszkiewicz (dalej: Prezes SR).

W SR nie powołano dyrektora sądu i jego zadania w okresie objętym kontrolą oraz obecnie wykonuje¹ Krystyna Koska, Dyrektor Sądu Okręgowego w Słupsku (dalej: Dyrektor SO).

Przed rozpoczęciem kontroli Kontrolerzy otrzymali od Prezesa Sądu Okręgowego w Słupsku, na czas wykonywania czynności kontrolnych, imienne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych wynikających z dokumentacji dotyczącej zakresu niniejszej kontroli.

Jak wynika z pisma z dnia 19.04.2016 r. Ministra Sprawiedliwości na podwyżki płac w sądownictwie dla asystentów sędziów, urzędników sądowych i pracowników na stanowiskach pomocniczych od 01.01.2016 r. przeznaczono kwotę 147 664 000,00 zł, a przeciętna kwota podwyżki miała wynieść 350,00 zł na jeden etat. Przeciętne wynagrodzenie na jeden etat po uwzględnieniu podwyżek miało wynieść w każdej apelacji 3 777,00 zł, a w apelacji poznańskiej 3 907,00 zł. Podział ww. kwoty i zwiększenie wydatków na wynagrodzenia w poszczególnych apelacjach miały zostać poprzedzone wnikliwą analizą kształtowania się wynagrodzenia w poszczególnych grupach pracowniczych, a propozycja i przyjęte kryteria podziału zostały przedłożone pod rozwagę wszystkich partnerów społecznych i poddane społecznej ocenie na spotkaniu zorganizowanym w MS w dniu 16.02.2016 r. Rekomendacja związków zawodowych dotycząca podziału powyższych środków w celu wyrównania dysproporcji płacowych pomiędzy apelacjami została przyjęta i miała wpływ na ostateczny kształt rozstrzygnięcia o podziale. Prezesi i dyrektorzy sądów apelacyjnych zostali zobligowani do kontynuowania realizowanej polityki płacowej wobec pracowników sądów zatrudnionych na ww. stanowiskach, która w dłuższej perspektywie miała doprowadzić do racjonalizacji zatrudnienia oraz likwidacji dysproporcji płacowych w tych grupach między poszczególnymi szczeblami sądów i stanowiskami pracy o podobnym charakterze i obciążeniu pracą. Minister Sprawiedliwości zobowiązał również, by kryteria podziału powyższych środków na obszarze poszczególnych apelacji zostały ustalone po konsultacjach ze związkami zawodowymi².

¹ art. 21 § 1a ww. ustawy: dyrektora sądu powołuje się w sądzie rejonowym, w którym jest co najmniej dziesięć stanowisk sędziowskich i asesorskich, a w sądach rejonowych, w których nie powołano dyrektora sądu, zadania dyrektora sądu wykonują dyrektorzy przelożonych sądów okręgowych

² pismo z dnia 14.03.2016 r. Sekretarza Stanu, Patryka Jakiego, znak: DB-III-311-90/16

przeznaczonych na podwyższenie wynagrodzeń trzech badanych grup zawodowych w celu wyrównania dysproporcji płacowych w tych grupach zarówno pomiędzy apelacjami jak i między poszczególnymi szczeblami sądów i stanowiskami pracy o podobnym charakterze i obciążeniu pracą, kryteria podziału miały zostać ustalone po konsultacjach ze związkami zawodowymi.

Potwierdzono, że przeprowadzony został proces uzgodnień (podziału środków na zwiększenie wynagrodzeń) Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (dalej: Dyrektor SA) z reprezentującymi pracowników apelacji gdańskiej zakładowymi organizacjami związkowymi działającymi na terenie całej apelacji.

Jak wynika z Informacji Dyrektora SA na temat sposobu podziału dodatkowych środków przyznanych apelacji gdańskiej w 2016 r. na wynagrodzenia⁶, na podwyżki wynagrodzeń asystentów sędziów, urzędników sądowych i innych pracowników wszystkich sądów apelacji gdańskiej przyznano łącznie kwotę w wysokości 23 533 000,00 zł. Z powyższej kwoty na podwyżki dla 22 ww. pracowników SR Dyrektor SA decyzją z dnia 22.04.2016 r. zaplanował kwotę 164 427,00 zł. Jednocześnie, tą samą decyzją na wyrównanie wynagrodzeń pracowników SR do kwoty 3 019,00 zł przyznano 39 072,00 zł. Tym samym łącznie na podwyżki wynagrodzeń w dniu 22.04.2016 r. przeznaczono kwotę 203 544,00 zł. Zauważyć należy, że pisma (z dnia 16.05.2016 r.) zmieniające warunki płacy trzech ww. grup pracowniczych w SR obejmowały sumę kwot 164 427,00 zł i 39 072,00 zł. Po otrzymaniu informacji w sprawie propozycji podziału przyznanych środków na podwyżki wynagrodzeń, urzędnicy, inni pracownicy SR oraz asystent sędziego złożyli do MS skargę z dnia 26.04.2016 r., w której Dyrektorowi SO zarzucano, m. in. niewłaściwy podział środków przeznaczonych na podwyżki dla pracowników tegoż sądu. Zauważyć należy, że przedmiotową skargę sporządzono przed faktycznym dokonaniem podziału środków na podwyższenie wynagrodzeń (11.05.2016 r.).

[akta kontroli str. 27-39]

III. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

- 1. Przyjęty sposób rozdysponowania środków przeznaczonych w ustawie budżetowej na 2016 r. na podwyższenie wynagrodzeń asystentów sędziów, urzędników i innych pracowników**

⁴ podpisanym z up. Ministra Sprawiedliwości przez Patryka Jakiego, Sekretarz Stanu - pismo znak DB-III-311-90/16

⁵ podpisanym przez Zbigniewa Ziobro, Ministra Sprawiedliwości - pismo 19 kwietnia 2016 r.

⁶ z dnia 28.04.2016 r.

Zasady wynagradzania wobec pracowników zatrudnionych na stanowiskach asystentów sędziów, urzędników i innych pracowników zostały określone w:

- rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 8 grudnia 2014 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stazu urzędniczego⁷,
- rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 1 czerwca 2016 r. w sprawie wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów⁸,
- art. 155 § 9 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych⁹ (w pozostałym zakresie dotyczącym wynagradzania tej grupy zawodowej).

Jak wynika z pism Dyrektora SO i Prezesa SR¹⁰, w sądzie nie wprowadzono, żadnych regulacji uszczegóławiających regulacje dotyczące polityki płacowej wobec pracowników zatrudnionych na stanowiskach asystentów sędziów, urzędników i innych pracowników.

Dyrektor SA pismem z dnia 25.04.2016 r.¹¹ skierowanym do dyrektorów sądów okręgowych i rejonowych na obszarze apelacji gdańskiej poinformował o wytycznych dotyczących podziału kwoty 23 533 000 zł na zwiększenie wynagrodzeń. Założenia oparte zostały m.in. na kryteriach, iż: dodatkowe środki są kwotami brutto, obejmują zatem wszystkie składowe wynagrodzenia, zabezpieczenie brakujących środków w grupie asystentów do kwoty wynagrodzenia zasadniczego na poziomie 3 000 zł (zgodnie z wytycznymi Ministra Sprawiedliwości), w I etapie wyrównanie wynagrodzeń miało osiągnąć średnią 3 400 zł w grupach zawodowych: asystenci, urzędnicy i inni pracownicy (bez dyrektorów), natomiast w II etapie – przyznanie kwoty 242 zł na każdy etat. Jednocześnie Dyrektor SA poinformował o nieprzekraczaniu ustalonych dla apelacji limitów zatrudnienia oraz, że zgodnie z wnioskami przekazanymi na spotkaniu w dniu 5 kwietnia 2016 r. nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne zostaną wyłączone z planów finansowych sądów i przeniesione na poziom SA.

W dniu 11 maja 2016 r. odbyło się spotkanie Dyrektora SO z Prezesem SR, na którym zatwierdzony został podział środków na podwyżki dla pracowników¹². Natomiast w dniu 13.05.2016 r. Międzyzakładowa Organizacja Związkowa NSZZ „Solidarność” Pracowników

⁷ Dz. U. z 2015 r., poz. 54

⁸ Dz. U. z 2016 r., poz. 791

⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 133, z późn. zm

¹⁰ wyjaśnienie podpisane w/z Dyrektora SO przez Kierownika Oddziału Inwestycji i Remontów znak: A-091-10/16 z dnia 31.08.2016 r. (stanowiące odpowiedź na wniosek nr 1 skierowany do Dyrektora SO) oraz wyjaśnienie Prezesa SR z dnia 5.09.2016 r. (stanowiące odpowiedź na wniosek nr 1 skierowany do Prezesa SR) – dalej wyjaśnienie nr 1

¹¹ znak PI.0191.99.2016

¹² zapisek urzędowy z dnia 11 maja 2016 r. Kierownika Oddziału Administracyjnego SO oraz ww. wyjaśnienie z dnia 31.08.2016 r.

Sądownictwa (dalej: NSZZ „Solidarność”) objęła zakresem działania SR¹³. Informacja o objęciu jednostki zakresem działania ww. organizacji została przekazana do SR pocztą elektroniczną tego samego dnia.

Reasumując, z dokumentacji wynika, że podziału środków na podwyżki wynagrodzeń dokonano w dniu 11.05.2016 r., a więc przed dniem, w którym NSZZ „Solidarność” objęła swoim działaniem SR i zawiadomiła o tym fakcie kierownictwo SR. Powyższe potwierdza również korespondencja Dyrektora SO z Przewodniczącą Komisji NSZZ „Solidarność”¹⁴.

Ponadto, 17 maja 2016 r. miało miejsce spotkanie Dyrektora SO, Prezesa SR oraz pracowników SR, którego przedmiotem było doręczenie decyzji płacowych dotyczących podwyższenia wynagrodzenia. Zgodnie z ww. wyjaśnieniami na spotkaniu stawiała się [REDAKTOWANE] koordynator w jednostce organizacyjnej – Sądzie Rejonowym w Wejherowie, przedstawiając uchwałę nr 2/16/15/16 z dnia 16 maja 2016 r. w sprawie upoważnienia Koordynatora do dodatkowych czynności w ramach działania NSZZ „Solidarność”. Upoważnienie uprawniało do reprezentowania organizacji związkowej w zakresie wszelkich uzgodnień między Pracodawcami – Prezesem SR oraz Dyrektorem SO, a związkami zawodowymi dotyczącymi zasad i kryteriów podziału środków na podwyżki wynagrodzeń dla asystentów sędziego, urzędników i innych pracowników w SR. Dyrektor SO oraz Prezes SR wyrazili zgodę na udział pani Marleny Bianga w spotkaniu z pracownikami, ale bez prawa głosu¹⁵.

Odrębnych kryteriów podziału ww. środków dla SR nie przyjęto; kierowano się ustaleniami dokonanyymi na spotkaniu prezesów i dyrektorów sądów apelacji gdańskiej¹⁶. Z wyjaśnienia¹⁷ wynika, że na przedmiotowym spotkaniu przedstawiona została propozycja podziału środków w kwocie 23 532 577,00 zł. Celem powyższego było wyrównanie poziomu wynagrodzeń (asystentom sędziów, urzędnikom i innym pracownikom) między poszczególnymi szczeblami sądów i na stanowiska o zbliżonym charakterze i porównywalnym obciążeniu pracą.

[akta kontroli str. 40-122, 142]

2. Wykorzystanie środków przeznaczonych w ustawie budżetowej na 2016 r. na podwyższenie wynagrodzeń asystentów sędziów, urzędników i innych pracowników

¹³ uchwała nr 1/13/05/16 Komisji NSZZ „Solidarność”

¹⁴ pismo z dnia 17.05.2016 r. NSZZ „Solidarność” oraz odpowiedź Dyrektora SO z dnia 14.06.2016 r., znak: A-005-4/16.

¹⁵ protokół ze spotkania Dyrektora SO z pracownikami SR z dnia 17 maja 2016 r.

¹⁶ w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku w dn. 5.04.2016 r., w którym uczestniczyli m.in. Prezes SR i Dyrektor SO

¹⁷ Dyrektora SO, podpisanego w/z Dyrektora SO przez Kierownika Oddziału Inwestycji i Remontów, [REDAKTOWANE] znak: A-091-10/16 z dnia 31.08.2016 r. (stanowiące odpowiedź na wniosek nr 1 skierowany do Dyrektora SO)

Do SR w dniu 4 kwietnia 2016 r. wpłynął z SA e-mail o spotkaniu poświęconym przedstawieniu propozycji podziału dodatkowych środków na podwyżki dla asystentów, urzędników i innych pracowników na obszarze apelacji gdańskiej wraz z załącznikami¹⁸. Z dokumentu *Propozycja podziału kwoty 24.999.717 zł na podwyżki dla asystentów, urzędników i innych pracowników sądów na obszarze apelacji gdańskiej* (dalej *Propozycja podziału kwoty 24.999.717 zł*) wynika, że w I etapie podwyżek dla SR przeznaczono 139 656,00 zł, ze średnią na pracownika 3 400,00 zł, przy II etapie wyliczono kwotę podwyżki na etat w wysokości 242,00 zł, co dawało kwotę podwyżki w przeliczeniu na liczbę zatrudnionych (bez dyrektorów) na poziomie 63 888,00 zł, z nową średnią na osobę 3 642,00 zł. W podsumowaniu łączne zwiększenie na wynagrodzenia dla SR osiągnęło kwotę 203 544,00 zł. Zgodnie z podziałem środków na grupy: średnia na asystentów wynosiła – 3 700 zł, na innych pracowników – 2 400 zł, na urzędników po zmianach – 3 931 zł.

Pismem Prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku¹⁹ Prezes SR został poinformowany, iż na spotkaniu dotyczącym podwyżek wynagrodzeń Dyrektor SA przedstawił średnie wynagrodzenia na poszczególnych poziomach sądownictwa oraz zaprezentował założenia przyjęte przez Ministerstwo Sprawiedliwości w sprawie zasad podziału środków opisane w piśmie Dyrektora Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej²⁰. Powiadomiono również, że projekt podziału środków nadal jest uzgadniany ze związkami zawodowymi na szczeblu apelacji oraz, że kolejne spotkania nie doprowadziły do zawarcia porozumienia, co w związku z koniecznością jak najszybszej wypłaty środków wymusiło prowadzenie prac na projekcie. Podkreślono także, że przydzielone fundusze muszą pokryć cały budżet sądu na wynagrodzenia na rok 2016, tym samym nie zostały one przekazane na stricte podwyższenie wynagrodzeń zasadniczych. Zaznaczono również, że kwoty przedstawione w tabeli są wartościami brutto oraz obejmują wszystkie składniki wynagrodzeń, w tym m.in. nagrody jubileuszowe i odprawy z wyłączeniem dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Prezes SR²¹ wystąpił do Dyrektora SO ze sprzeciwem co do zaproponowanego podziału środków. Zaznaczył on, iż w dokumencie *Propozycja podziału kwoty 24.999.717 zł na podwyżki dla asystentów sędziów, urzędników i pozostałych pracowników SR* zabezpieczono kwotę 139 656,00 zł (w I etapie podwyżek), co zaakceptował. Z treści pisma wynika jednak,

¹⁸ Podział środków na zwiększenie wynagrodzeń dla pracowników sądów na poszczególne apelacje IV.wersja.15.05 wylicz. 11.02, Podział środków na zwiększenie wynagrodzeń dla pracowników sądów na poszczególne apelacje IV.wersja.15.05 wylicz. 13.02, Podział środków na zwiększenie wynagrodzeń dla pracowników sądów na poszczególne apelacje IV.wersja.15.05 wylicz. 26.02, *Propozycja podziału kwoty 24 999 717,00 zł na podwyżki dla asystentów, urzędników i innych pracowników sądów na obszarze apelacji gdańskiej*

¹⁹ Pismo z dnia 11.04.2016 r., znak: Adm.0190.18.2016

²⁰ z dnia 8 lutego 2016 r., znak: DB-III-311-44/16

²¹ pismo z dnia 18 kwietnia 2016 r., znak: A1140-6/16

że Dyrektor SO przydzieliła jedynie 49 296,00 zł przedmiotowej podwyżki. W kolejnym piśmie do Dyrektora SO Prezes SR²² prosił o przesłanie pełnej informacji w jaki sposób została rozdysponowana kwota 203 544,00 zł z pozycji „razem zwiększenia (u+a+i)” z dokumentu *Propozycja podziału kwoty 24.999.717 zł*²³.

W odpowiedzi Dyrektor SO poinformowała²⁴, że priorytetem przy podziale przyznanych kwot na podwyżki było przede wszystkim zabezpieczenie braków w planie finansowym wynagrodzeń danego sądu. Przedstawiono przewidywane wykonanie wydatków na wynagrodzenia asystenta sędziego, urzędników i pozostałych pracowników w roku 2016 w kwocie 903 915,00 zł, po otrzymaniu ustawy budżetowej, która zakładała przedmiotowe środki w wysokości 743 000,00 zł. Różnicę wielkości 160 915,00 zł zatytułowano „niedobór środków finansowych na wynagrodzenia w skali roku 2016”. Propozycję podziału kwoty w wysokości 203 544,00 zł pomniejszono o zabezpieczenie wspomnianych niedoborów, co dało kwotę 42 629,00 zł przeznaczoną na podwyżki dla pracowników SR.

Wydatki związane z wyrównaniem wynagrodzeń w SR (między innymi) zostały pokryte (do dnia rozpoczęcia kontroli) ze środków finansowych, które wpłynęły na rachunek bankowy Sądu Okręgowego w Słupsku z Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w dniach:

- 25.05.2016 r. kwota 1 300 000,00 zł,
- 28.06.2016 r. kwota 1 220 000,00 zł,
- 27.07.2016 r. kwota 1 070 000,00 zł,
- 28.08.2016 r. kwota 1 080 000,00 zł.

Pismem z dnia 22 kwietnia 2016 r.²⁵, Dyrektor SA zawiadomił o zmianie w planie finansowym SO w Słupsku, w sposób następujący: zmiana budżetowa – zwiększenie w wysokości 129 588,00 zł²⁶ (SR: 39 072,00 zł, Sąd Rejonowy w Miastku: 90 516,00 zł) oraz zwiększenie w wysokości 602 724,00 zł²⁷ (SR: 164 472,00 zł, Sąd Rejonowy w Miastku: 142 044,00 zł), a także zmniejszenie o nagrody jubileuszowe w kwocie 75 504,00 zł (SR: 11 616,00 zł, Sąd Rejonowy w Miastku: - 10 032,00 zł) i odprawy emerytalne w kwocie 25 740,00 zł (SR: - 3 960,00 zł, Sąd Rejonowy w Miastku: - 3 420,00 zł) w celu przeniesienia ich na poziom Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. Z ww. decyzji Dyrektora SA z dnia 22.04.2016 r. wynika, że na wyrównanie wynagrodzeń dla pracowników SR zaplanowano

²² z dnia 19 kwietnia 2016 r., znak: A1140-4/16

²³ Prezes SR poinformował, że zgodnie z wyczeniem podwyżek przesłanych przez Dyrektora miesięczna kwota podwyżek wyniosła 4 108,00 zł, co w skali roku dałoby kwotę 49 296,00 zł.

²⁴ pismem z dnia 19 kwietnia 2016 r., znak: D-0321-20/16

²⁵ znak: PL0301.4.16.2016

²⁶ przed podziałem kwoty 23 533 000,00 zł, uwzględniająca wyrównanie do 3 019,00 zł

²⁷ podział dodatkowych środków w wysokości 23 533 000,00 zł

środki w wysokości 203 544,00 zł (w tym 39 072,00 zł na wyrównanie wynagrodzeń pracowników do 3 019,00 zł).

Z powyższej kwoty (co wynika z wyjaśnienia Dyrektora SO²⁸ i wyliczeń Kontrolerów dokonanych na podstawie danych wynikających z akt osobowych, w tym pism zmieniających warunki płacy z dnia 16.05.2016 r.) wydatkowano:

- 54 564,00 zł na podwyższenie wynagrodzeń zasadniczych asystenta sędziego, urzędników i innych pracowników,
- 8 131,80 zł na wypłatę środków za wysługę lat w związku z ich wzrostem wynikającym z zaplanowanymi podwyżkami również dodatków funkcyjnych,
- 20 968,00 zł przesunięto do SO na podwyżki asystentów, urzędników i innych pracowników,

Jak wynika z wyjaśnienia²⁹ podziału środków dokonano tak aby wypełnić dyspozycje niwelowania różnic w płacach pomiędzy sądami, na stanowiskach o podobnym charakterze pracy i podobnym obciążeniu pracą oraz podwyższania wynagrodzenia osób najmniej zarabiających. Mając na uwadze wyrównywanie wynagrodzeń, podział środków został przeprowadzony w sposób, który miał nie pogłębiać istniejących różnic pomiędzy 3 sądami³⁰ i zapewnić eliminowanie dysproporcji w siatce wynagrodzeń w poszczególnych sądach. Jednocześnie Dyrektor SO wyjaśniła, iż podejmując decyzję o zmniejszeniu środków w budżecie SR o kwotę 20.968,00 zł miała na względzie uzyskaną w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku informację, z której wynikało, że średnie wynagrodzenie w grupie urzędników w SR było wyższe od średniego wynagrodzenia w Sądzie Okręgowym w Słupsku o 189,00 zł/etat. Powyższe jest sprzeczne z informacją z Sądu Apelacyjnego w Gdańsku³¹, z której wynika, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie (w grupie urzędnicy) w SO było wyższe o 333,00 zł i wynosiło 3 519,00 zł,

- 34 274,88 zł zostało przeznaczone na wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: PFRON),

W celu dostosowania planu do potrzeb sądu, zgodnie z wnioskami Dyrektora SO, Dyrektor SA polecił z wynagrodzeń urzędników sądowych i innych pracowników

²⁸ wyjaśnienie uzupełniające Dyrektora z dnia 12.09.2016 r. (na wniosek nr 2)

²⁹ wyjaśnienie Dyrektora SO z dnia 05.09.2016 r. (na wniosek nr 2)

³⁰ SO, SR, Sąd Rejonowy w Miastku

³¹ zestawienie stan na 29.02.2016 stanowiące załącznik do Informacji na temat sposobu podziału dodatkowych środków przyznanych apelacji gdańskiej w 2016 r. na wynagrodzenia, Dyrektora SA z dnia 28.04.2016 r. skierowane do pracowników sądów apelacji gdańskiej

sądów pokryć wpłaty na PFRON (z wyjaśnienia Dyrektora SO³² wynika, że PFRON planowany jest w § 4010 i w latach poprzednich refundowany był z rezerw dodatkowych wynagrodzeń rocznych). Zgodnie z § 2 ust. 4 pkt 8 rozporządzenia Ministra Finansów z 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016³³ wydatki przeznaczone na wpłaty na PFRON, o których mowa w art. 21 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych³⁴ nie powinny być planowane,

- 70 029,32 zł przeznaczono na uzupełnienie braków środków na wynagrodzenia w planie finansowym SR,

Jak wynika z wyjaśnienia³⁵, w związku z otrzymaniem z SA pisma³⁶ dotyczącego informacji o kwotach dochodów i wydatków, w tym wynagrodzeń, Dyrektor SO dokonała analizy wynagrodzeń, którą przedstawiła Dyrektorowi SA pismem z dnia 08.01.2016 r. z prośbą o uwzględnienie informacji w planach finansowych na rok 2016, m.in. dla SR³⁷. Dyrektor SO wskazała, że w SR na wynagrodzenia należne przed podwyżką brakowało 83 518,00 zł (w tym 102 136,00 zł na wynagrodzenia należne przed podwyżką, 1 512,00 zł na skutki wysługi lat w 2016 r. i 34 275,00 zł na PFRON).

Jednocześnie ww. decyzją Dyrektor SA dokonał zmniejszenia planu wydatków w paragrafie 4010 „Wynagrodzenia osobowe pracowników” o kwotę 15 398,40 zł (w tym 11 616,00 zł na nagrody jubileuszowe oraz 3 960,00 zł na odprawy emerytalne). Z wyjaśnienia Dyrektora SA³⁸, wynika że w kwietniu 2016 r. w SA podjęto decyzję o przeniesieniu nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych ze wszystkich sądów apelacji gdańskiej na poziom SA. Jednocześnie wyliczając środki niezbędne do przeniesienia na poziom SA z danego sądu na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne wyliczono średnią z lat 2013-2015 oraz z przewidywanego wykonania w 2016 r. Powyższe skutkowało tym, że w 2016 r. w SR na nagrody jubileuszowe i odprawy w grupie urzędników, innych pracowników i asystentów planowano kwotę 15 398,40 zł, a decyzją Dyrektora SA³⁹ do SA przeniesiono kwotę o 186 zł większą, tj. 15 576,00 zł. Zauważyć należy, że powyższe skutkowało, zgodnie

³² wyjaśnienie uzupełniające Dyrektora z dnia 12.09.2016 r. (na wniosek nr 2)

³³ Dz. U. z 2015 r., poz. 955

³⁴ Dz. U. z 2010 r., Nr 214, poz. 104 z późn. zm.

³⁵ wyjaśnienie uzupełniające Dyrektora z dnia 12.09.2016 r. (na wniosek nr 2)

³⁶ z dnia 12.11.2015 r., znak: D.030.51.2015

³⁷ znak: D-0320-1/16

³⁸ z dnia 29.09.2016 r. stanowiące odpowiedź na wniosek nr 5 (kontrola w SA Gdańsk [redacted])

³⁹ z dnia 22 kwietnia 2016 r.

z wyjaśnieniem Dyrektora SO⁴⁰ tym, że część środków finansowych, które miały być w całości wydatkowane na podwyżki wynagrodzeń zostały przeznaczone na ww. cel.

Z powyższego wynika, że z kwoty 203 544,00 zł (w tym 39 072,00 zł na wyrównanie wynagrodzeń pracowników do 3 019,00 zł) na wyrównanie wynagrodzeń asystenta sędziego, urzędników oraz innych pracowników SR w 2016 r. przeznaczono jedynie środki w wysokości 62.695,80 zł (w tym 8.131,80 zł na wypłatę środków za wysługę lat w związku z ich wzrostem wynikającym z zaplanowanymi podwyżkami również dodatków funkcyjnych). Powyższe jest zgodne z wyliczeniami kontrolerów.

W związku z powyższym podział części środków zaplanowanych na podwyżki dla asystenta sędziego, urzędników oraz innych pracowników SR został dokonany niezgodnie z wytycznymi i intencją pism kierownictwa MS⁴¹. Mając na uwadze, iż SA na podwyżki wynagrodzeń dla pracowników SR zaplanował kwotę 203 544,00 zł (w tym 39 072,00 zł na wyrównanie wynagrodzeń pracowników do 3 019,00 zł), niezrozumiałym jest to, że w późniejszym okresie podjęto szereg decyzji i działań, które doprowadziły ostatecznie do zmniejszenia środków pierwotnie przeznaczonych na podwyżki dla pracowników SR i przeznaczenia kwoty 140 848,20 zł na różne inne cele, co zostało opisane powyżej.

Zmienione warunki płacy⁴² przyjęło 19 pracowników, w tym dwóch pracowników, którzy w maju na piśmie odmówili przyjęcia warunków zaproponowanych przez pracodawcę, a następnie przyjęli je w czerwcu. Ponadto, dwóch innych pracowników pisemnie nie zaakceptowało proponowanych warunków i jednocześnie nie wyraziło pisemnego sprzeciwu. Dyrektor SO na podstawie opinii prawnej⁴³ przyjął, że brak podpisu i brak wyraźnego sprzeciwu na piśmie w sprawie zmiany warunków płacy na korzyść pracownika stanowi dorozumianą zgodę i decyzje te są skuteczne⁴⁴.

Jednej z zatrudnionych osób nie zmieniono warunków płacy (jej wynagrodzenie zasadnicze przewyższało wynagrodzenia zasadnicze pozostałych pracowników po podwyżce).

Zmiany wynagrodzeń nie skutkowały sporem w sądzie pracy⁴⁵.

Wszystkim pracownikom zmieniono warunki pracy z mocą obowiązywania od 1.01.2016 r. Przed zmianą warunków płacy wynagrodzenie zasadnicze:

⁴⁰ wyjaśnienie uzupełniające Dyrektora z dnia 12.09.2016 r. (na wniosek nr 2)

⁴¹ pisma Ministra Sprawiedliwości z dnia 29.09.2015 r., znak: DB-III-311-205/15 oraz dnia 19.04.2016 r.

⁴² pisma z dnia 16.05.2016 r.

⁴³ z dnia 25.05.2016 r., której przedmiotem była kwestia zasadności wypłaty wynagrodzeń dla dwóch pracowników SR, którzy w sposób wyraźny lub dorozumiany nie wyrazili zgody na podwyższenie im wynagrodzenia.

⁴⁴ notatka nr 2 z dnia 1.09.2016 r. podpisana w/z Dyrektora SO przez Kierownika Oddziału Inwestycji i Remontów, [REDAKTOWANE]

⁴⁵ wyjaśnienie nr 1

Zmiany wynagrodzeń nie skutkowały sporem w sądzie pracy⁴⁵.

Wszystkim pracownikom zmieniono warunki pracy z mocą obowiązywania od 1.01.2016 r. Przed zmianą warunków płacy wynagrodzenie zasadnicze:

- starszych sekretarzy sądowych, którym powierzono pełnienie funkcji kierownika sekretariatu bądź jego zastępcy wynosiło od 3 150,00 zł do 3 320,00 zł natomiast po podwyżce od 3 300,00 zł do 3 428,00 zł,
- starszych sekretarzy sądowych wynosiło od 2 340,00 zł do 2 540,00 zł natomiast po podwyżce każdemu przyznano po 2 650,00 zł,
- sekretarzy sądowych wynosiło od 1 900,00 zł do 2 606,00 zł natomiast po podwyżce od 2 400,00 zł do 2 689,00 zł,
- księgowego wynosiło 1 600,00 zł i wzrosło do 2 694,00 zł,
- innych pracowników przed podwyżką wynosiło po 1 850,00 zł a po podwyżce po 2 200,00 zł,
- asystenta sędziego wzrosło z 3 008,00 zł do 3 340,00 zł.

Z powyższego wynika, że przedmiotowe zmiany warunków płacy miały na celu wyrównanie wynagrodzeń osób zajmujących podobne stanowiska i wykonujących zbieżne zadania.

Średnie wynagrodzenie zasadnicze (bez dodatków, wysługi lat, itp.) wzrosło w SR z 2 561,55 zł do 2 768,23 zł. Zauważyć należy, że w związku z przeznaczeniem 140 848,20 zł z 203 544,00 zł na inne cele niż podwyżki wynagrodzeń powyższe oceniono negatywnie.

[akta kontroli str. 40-47, 123-292]

IV. OCENA KONTROLOWANEGO ZAGADNIENIA

Działalność SR w powyższym zakresie oceniono negatywnie z uwagi na fakt, że znaczna część środków, tj. 140 848,20 zł (203 544,00 zł), które powinny zostać wydatkowane na podwyżki wynagrodzeń asystenta sędziego, urzędników oraz innych pracowników SR została przeznaczona niezgodnie z wytycznymi i intencją pism kierownictwa MS na:

- podwyżki asystentów, urzędników i innych pracowników SO, 20 968,00 zł,
- wpłaty na PFRON, 34 274,88 zł,
- uzupełnienie braków środków na wynagrodzenia w planie finansowym SR, 70 029,32 zł,

⁴⁵ wyjaśnienie nr 1

– na nagrody jubileuszowe i odprawy w grupie urzędników, innych pracowników i asystentów planowano kwotę 15 398,40 zł, a decyzją Dyrektora SA ⁴⁶ do SA przeniesiono kwotę o 186 zł większą, tj. 15 576,00 zł.

Podział pozostałej części z ww. środków, tj. 62 695,80 zł dokonany został zgodnie z intencją kierownictwa MS - miał na celu wyrównanie wynagrodzeń pracowników zajmujących podobne stanowiska i wykonujących zbieżne zadania.

W związku z powyższym wnosi się o podjęcie działań mających na celu zapobieżenie w przyszłości wydatkowaniu środków finansowych niezgodnie z wytycznymi i intencją pism kierownictwa MS.

Stosownie do § 30 ust. 3 pkt. 1 i 2 komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie szczególnych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość dotyczących przeprowadzania kontroli działalności administracyjnej sądów powszechnych⁴⁷, proszę o przekazanie, w terminie do dnia 26 maja 2017 r. pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z § 31 wyżej przywołanego komunikatu od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Kierownik jednostki kontrolującej

Z upoważnienia
Ministra Sprawiedliwości
P. OT. 2017
Jakub Janiak
Zastępca Dyrektora
Administracji Kontroli i Audytu Wewnętrznego

Sporządzono w trzech egzemplarzach:

1. Prezes Sądu Rejonowego w Bytowie, Pan Wojciech Juskiewicz,
2. Wyznaczona, jako osoba upoważniona do wykonywania zadań dyrektora Sądu Okręgowego w Słupsku, Pani Danuta Myszk,
3. Wydział Kontroli Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego w Ministerstwie Sprawiedliwości – a/a.

⁴⁶ z dnia 22 kwietnia 2016 r.

⁴⁷ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 2015 r., poz. 236